

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123204408
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8123204408.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcu: M. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, XXX XX C., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, IČO: 31 954 448, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, právne zastúpený: AK Gabriela Goliášová s.r.o., IČO: 47 234 679, so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, o primerané finančné zadostučinenie 633,85 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9Csp/46/2023-75 zo dňa 26.06.2023 v spojení s opravným uznesením č. k. 9Csp/46/2023-96 zo dňa 12.07.2023 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku I. a III.
- II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 300 € a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.
III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100% a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenie 1. inštancie o výške týchto trov.“
2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 3 ods. 3, 5, § 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, čl. 3 ods. 1, 2, čl. 4 ods. 2, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.
3. Vychádzal zo zistenia, že žalovaný na Okresnom súde v Banskej Bystrici podal žalobu voči žalobcovi, ktorou sa domáhal zaplata sumy 620,18 eur s príslušenstvom titulom pohľadávky z nesplneného úveru. Voči vydanému platobnému rozkazu podal žalovaný odpor v ktorom uviedol, že úver je bezúročný a bez poplatkov z viacerých dôvodov a že poskytnutá suma už bola zaplatená. Následne žalobca v tomto konaní (žalovaný) návrh na pokračovanie v konaní nepodal, preto došlo k jeho zastaveniu.
4. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutia vyšších súdnych autorít, ako aj na rozhodnutia odvolacích súdov vo vzťahu k nároku spotrebiteľa na primerané finančné zadostučinenie pri zastavení konania, pričom takýmto spôsobom žalovaný uznal tvrdenie žalobcu o bezdôvodnosti podanej žaloby vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, preto ide o úspešnú obranu žalobcu, teda uznal tvrdenia

žalobcu o bezdôvodnosti podanej žaloby s poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a úhrady žalobcu nad poskytnutú istinu úveru, čím išlo o úspešnú obranu žalobcu voči nároku žalovaného. Nakoľko základ nároku na primerané finančné zadostučinenie je daný zastavením upomínacieho konania, súd prvej inštancie mal za to, že primeranou výškou finančného zadostučinenia je suma 300 eur. A v predchádzajúcej časti žalobu zamietol.

5. O trovách konania súd rozhodol v zmysle zásady úspechu, pričom považoval žalobcu za plne úspešného, nakoľko výška plnenia závisela od úvahy súdu, a preto tento má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané odvolanie zo strany žalovaného, a to proti výroku I. a výroku III. s poukazom na dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Odvolateľ poukázal na ust. § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z. z. kedy uviedol, že predpokladom priznania finančného zadostučinenia je, že spotrebiteľove práva sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto situáciu odvrátiť a zabezpečiť si súdnu ochranu. V prípade konania vedeného pod sp. zn. 19Up/652/2020 však konajúci súd nekonštatoval vo výroku žiadne porušenie práv ani povinností a výlučne zastavením konania nemožno odôvodniť, resp. vyhodnotiť, že sa jednalo o úspešné uplatnenie porušenia práv. Podmienka úspešnosti je teda splnená len vtedy, ak súd vydal meritórne rozhodnutie vo veci samej. Namietol, že judikatúra najvyššieho súdu, na ktorú poukázal súd prvej inštancie je neaplikovateľná, nakoľko vychádza z odlišných okolností a podaniu žaloby o primerané finančné zadostučinenie nepredchádzalo konanie, ktorým by sa žalobca domáhal ochrany svojich práv, pričom pokiaľ aj žalobca v postavení žalovaného podal odpor neznamena, že si úspešne uplatnil porušenie svojich práv a povinností na súde s tým, že ani predmetná úverová zmluva doposiaľ nebola vyhodnotená ako neplatná, resp. bezúročná a bez poplatkov. Zároveň žalobca neuviedol akým spôsobom mal žalovaný práva a povinnosti žalobcu ako spotrebiteľa poškodiť, pričom to, že predmetná úverová zmluva nemá náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, zostáva len v rovine subjektívneho názoru žalobcu. V tomto smere poukázal žalovaný na nejednoznačnú judikatúru jednotlivých súdov pri posudzovaní náležitosti úverových zmlúv. V konaní nebolo preukázané, že by vznikla škoda spotrebiteľovi, naopak získal výhodu bezúročného a bezpoplatkového úveru, ktorý by nebol získal v žiadnej bankovej inštitúcii. Odvolateľ poukázal na rozhodnutia jednotlivých súdov, podľa ktorých inštitút primeraného finančného zadostučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa. Priznávanie primeraného finančného zadostučinenia nemôže byť automatické, každý jeden prípad je treba posúdiť individuálne. Zároveň uviedol, že priznanie súdom ustálenej sumy 300 eur je nedôvodné a nepreukázateľné a v rozpore s cieľom normy, ktorú zákonodarca prijatím úpravy primeraného finančného zadostučinenia sledoval. Poukázal na iné rozhodnutia súdov, kde bola priznaná nižšia suma, napr. 50 eur. Z týchto dôvodov žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

7. Žalobca k odvolaniu žalovaného vo svojom vyjadrení uviedol, že nesúhlasí s tvrdeniami v odvolaní, pričom žalovaný si nepriznáva pochybenie a porušenie spotrebiteľských noriem. Výsledok pôvodného konania je jednoznačný s tým, že bol preukázateľne úspešný a u žalovaného ide o sofistický postup, ktorý cestou súdnej moci si uplatňuje nedôvodnú pohľadávku prameniagu z neprijateľných zmluvných podmienok, čo je prejavom dôvodnosti žaloby na priznanie primeraného finančného zadostučinenia. Poukázal na rozhodnutia odvolacích súdov, že tieto podmienky pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia sú splnené aj vtedy, ak spotrebiteľ sa domôže svojich práv aj v rámci obrany proti dodávateľom uplatneného nároku. Zákon o ochrane spotrebiteľa neustanovuje exaktne podmienku, aby bol spotrebiteľ povinný z pozície žalobcu sa na súde domáhať ochrany svojich práv a táto právna norma nerozlišuje, či spotrebiteľ podáva žalobu, resp. úspešne uplatnil určitú obranu. V tomto smere poukázal na rozhodnutia vyšších súdnych autorít. Poukázal na to, že inštitút primeraného finančného zadostučinenia má zabrániť nekalému konaniu zo strany dodávateľa, ako to bolo v tomto prípade. Poukázal na skutočnosť, že hrozil zásah do jeho majetkovej sféry, nakoľko v prípade úspechu by došlo k zníženiu jeho rodinného rozpočtu. Poukázal aj na to, že výška primeraného finančného zadostučinenia závisí od úvahy súdu a od okolností prípadu, čo správne bolo vyhodnotené v tomto prípade, preto navrhoval predmetný rozsudok potvrdiť ako vecne správny a uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

8. Ďalšie vyjadrenia sporových strán v odvolacom konaní predložené neboli.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad

vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nepreskúmateľnosťou, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

12. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky nedošlo.

13. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

14. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

15. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami odvolateľa dopĺňa nižšie uvedené.

16. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú

len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

18. Odvolateľ v odvolaní namietol rovnaké skutočnosti, ako aj v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom súd prvej inštancie sa v celom rozsahu správne vypořiadal s jeho námietkami, tak ako je to uvedené v bode 5 odôvodnenia súdu prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu a na jeho závery aj poukazuje.

19. Naviac odvolací súd k odvolacej námietke žalobcu uvádza, že pokiaľ by spotrebiteľ nepodal odpor voči platobnému rozkazu, ktorý mu bol doručený, takýto platobný rozkaz by sa stal právoplatným a bol by titulom pre výkon rozhodnutia, čo by nepochybne negatívne ovplyvnilo majetkovú sféru žalobcu. Nemožno súhlasiť so záverom, že meritórne nebolo vyslovené to, či predmetná úverová zmluva je bezúročná a bezpoplatková, resp. platná alebo neplatná. Pokiaľ mal žalovaný za dôvodné preukazovať tieto skutočnosti, mohol pokračovať v pôvodnom konaní podaním návrhu na pokračovanie vo veci, čo však neučinil, čím jednoznačne zavinil situáciu, kedy bol spotrebiteľ úspešný a svojím aktívnym konaním pred súdom (podaním odporu) splnil podmienku vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Nemožno priznať dodávateľovi možnosť, aby tento sa obrátil na súd, vyčkávajúc prípadnú pasivitu spotrebiteľa a v opačnom prípade by sa snažil vyhnúť povinnosti zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Takéto konanie je v rozpore s princípmi ochrany spotrebiteľa a je v rozpore s cieľom, ktorý bol sledovaný pri prijímaní ustanovení o primeranom finančnom zadosťučinení. Práve cieľom tohto inštitútu je odradiť a zároveň sankcionovať dodávateľa v spotrebiteľských veciach, aby sa domáhal súdnou cestou svojich nárokov bez prípadnej sankcie v prípade, že nie je úspešný.

20. Predmetom konania vo veci samej bol nárok žalobcu na zaplatenie požadovanej sumy z titulu primeraného finančného zadosťučinenia. Pri podaní žaloby požadoval žalobca zaplatenie sumy 633,85 Eur, kde však po preskúmaní všetkých okolností prípadu považoval súd prvej inštancie za primerané priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 300,- Eur. Žalobca bol podaním žaloby čo do základu úspešný, otázna bola len výška priznanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého výška závisela práve od úvahy súdu. Z vyššie uvedených skutočností tak vyplýva, že aj v tomto smere bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie správne.

21. Rozhodovanie o trovách súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku a je samo o sebe spôsobilé zasiahnuť do práva strany podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd, ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozhodnutí zo dňa 06.02.1954 vo veci Beer proti Rakúsku, resp. v rozhodnutí zo dňa 07.10.2004 vo veci Bauman proti Rakúsku (č. 30428/96, resp. 76809/01).

22. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. O plný úspech žalobcu vo veci ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane.

23. Civilný sporový poriadok vo vzťahu k trovám konania upravuje dve skutkové podstaty. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípade, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 C.s.p. (pomer úspechu). Nepatrný neúspech Civilný sporový poriadok aktuálne nepozná. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť však aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. V takýchto prípadoch je vhodným riešením to, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 C.s.p.), keďže ten, ako je uvedené vyššie sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcu je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu (pozri aj Civilný sporový poriadok, komentár doc. JUDr. Marek Števec, PhD. a kolektív, nakladateľství C.H.Beck v Prahe, 2016, strana 926 - 927).

24. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil (§ 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa). Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 C.s.p. v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil vrátane výroku o trovách konania.

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v rozsahu 100%. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).